

dinski list „Smilje“. Ko je uredništvo „Smilja“ prevzel Vj. Mařík, je ustanovil Tomšić „Bršljan“, ki je pa že čez tri leta nehal izhajati. L. 1889. ga je začel izdajati iznova, in od tega časa se je list razvijal kaj lepo ter izhaja še danes.

Češka stenografija. Čehi imajo, kakor poroča „Sbornik těsnopisný“, devet stenografskih društev. Najstarejše in najštevilnejše je „První spolek stenografů Gabelsbergerských“ v Pragi. To društvo so Čehi osnovali l. 1859. Prošlega leta je imelo 147 družtenikov. Devetindvajseto leto že izdaja svoje glasilo „Těsnopisné Listy“. Poleg tega je izdalo učno knjigo „Těsnopis Český“ s stenografsko čitanko. Podobno društvo v Brnu izdaje „Těsnopisný Věstník“.

Španski kralj Alfonz XIII. v jahalnici.

V učnih tečajih se uči stenografije mnogo ženskih, ki so jako vstrajne. Dr. Alfred Rudolf, predsednik „Spolka českých stenografů“ v Kraljičinem Gradcu, je začel izdajati prošlo leto „Sbornik těsnopisný“. Vseh devet društev broji 571 članov. V šolskem letu 1900/1901 se je učilo stenografije 6392 Čehov in Čehinj.

Pavel Albieri. Nesrečne smrti je umrl nedavno v Ameriki češki pisatelj Pavel Albieri. Na potovanju v deželi Texas je prišel pod železnična kolesa Albieri je bil jako nadarjen, a nemirnega, nestalnega duha. Prvič je iznenadil češko občinstvo z novelo „Na úpatí Montgibellu“. Leta 1883. je ustanovil v Jaroměru tednik „Ratibor“, katerega je pa kmalu prodal. Nato je s svojo soprogo pisateljico Pavlo Modro ustanovil časopis „Lada“, ki je pa tudi kmalu prešel v tuje roke. Albieri gre nato v Pariz in odtod v Ameriko, kjer je sodeloval pri raznih čeških listih.

Kmalu pa pride nazaj v domovino, izkuša izdajati svoj list, a po ponesrečenem poizkusu zopet odide v Ameriko. Tu ga je zadela nenadna smrt. Napisal je več povesti, med katerimi je najbolj znan ilustrirani roman „Straž na Ryně“.

Antonin Lhota. Starosta čeških slikarjev, Antonin Lhota, je praznoval januarija meseca devetdesetletnico svojega rojstva. Že v tistih časih, ko se je šele počasi probujala češka narodna zavest, je bil Lhota umetnik z odličnim narodnim značajem. Kot učitelj na praški „Slikarski akademiji“ je navdušil za lepoto in delavnost mnogo mlajših čeških talentov, med katerimi so n. pr. Aleš, Ženišek, Brožík, Lišek, Jenewein, Marold. Z enakomislečimi tovariši je ustanovil češkim slikarjem „Podporno društvo svetega Lukeža“.

Najslavnejše njegove slike so: „Pokristjanjenje Prusov“, slika na oknu v cerkvi svetega Vida, cerkvene slike na Karlovem, v týnski cerkvi in v kapelici zavoda za slepce. V zgodovinskih slikah slavi najrajši češko starodavnost. Prva med temi slikami je „Libušino prerokovanje“, za katero se vrste: „Karol IV.“, „Filipina Welserjeva“, „Češki knez Jaromir ob truplu svojega brata Oldřicha“, „Břetislav na razvalinah velegrajskih“, „Karol IV. in Petrarca“, ter „Zastopniki kostniškega cerkvenega zbora pri mistru Jeronimu v ječi“.

Ignacij Hořica, češki poslanec in pisatelj, katerega književno delovanje smo omenili že na str. 55. letošnjega letnika, je nenadoma umrl dné 9. aprila. Rojen

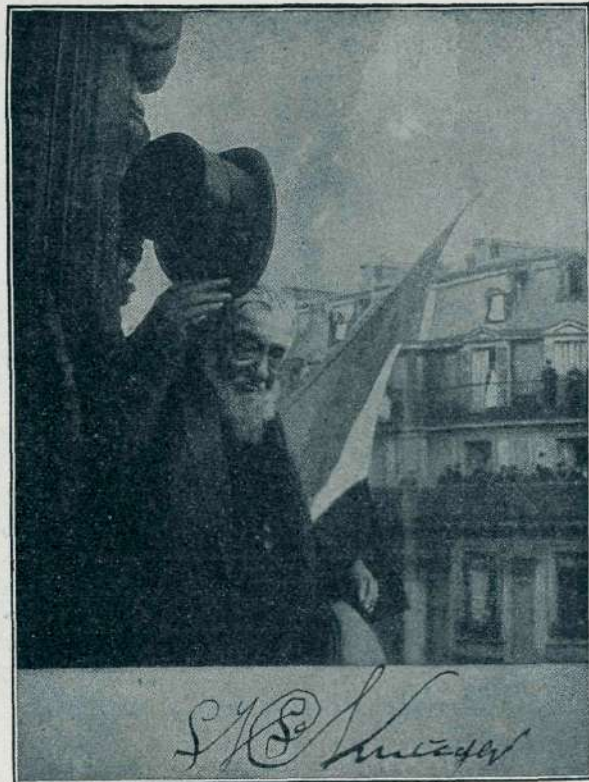
je bil v Brnu 28. julija 1859. Tam je dovršil realko, v kadetni šoli je bil v Brnu in Trštu. Leta 1884. je kot častnik stopil v armado. A še tistega leta je odložil vojaško suknjo ter se posvetil češkemu časnikarstvu. Pisal je vseskozi v rodoljubnem smislu. Ko je vlada na zahtevo Nemcev preklcala od grofa Badenija Čehom dane jezikovne naredbe, se je tudi Hořica udeležil češke obstrukcije v novembru 1897, kakor tudi v noči 8. junija 1900. Od tega časa je imel srčno hibo. Mnogo se je trudil, da bi dosegel slogo in sporazumljenje med Čehi in Poljaki v Šleziji. Vnet za slovansko celokupnost, je bil še poseben prijatelj Slovencev. Kot mladenič je pisal pod imenom „Bučovský“. Sodeloval je skoro pri vseh večjih čeških listih. Pisal je duhovite feuilletone, literarne recenzije, potopisne, politične, narodnogospodarske in vojne članke. Zlasti omenjamo sledeče njegove spise: „O věcech chorvatských“, spis, za katerega

si je nabral podatke, ko je živel med dalmatinskimi Hrvati, „O věcech slezských“, „O věcech uherských“. V „Moravski biblioteki“ so leta 1891. izšle „Drobné crty a povídky“, l. 1893. „Z vln života“, leta 1894. „Kresby a příběhy“. Njegove povesti „Z lidské bídy“ so izšle v tretji izdaji. Spomina vredni so njegovi spisi: Roman „Věra Budinská“, „Pamatujte na Slezsko!“, „Listy z Čech“, „Obrazky z Moravy a ze Slezska“, „Na Črné Hoře“. Leta 1892. je izdal česki prevod hrvaškega romana Evg. Kumičićevega „Rodinné tajemství“. Na potovanjih je sklepal Hořica prijateljske zveze z vsemi odličnejšimi Slovani. Pri tem mu je posebno pomagalo njegovo obširno jezikovno znanje. Hořica je govoril poleg svojega češkega maternega narječja tudi poljsko, rusko, hrvaško, slovensko, nemško in francosko ter razumel tudi precej italijanščine in angleščine. O njem pripovedujejo sledečo značilno dogodbico. Med govorom nekega slovenskega poslanca v državni zbornici je oponašal neki Nemeč Slovanom, da se brez nemščine med seboj niti razumeti ne morejo. Hořica mu pri tej priči dokaže nasprotno. Takoj ustavi govornika in nadaljuje njegov govor v slovenščini. Letošnje velikonočne počitnice je hotel uživati na jugu. A prišedši s svojo hčerko v Marseille, je umrl nagle smrti 2. aprila t. l.

Španski kralj Alfonz XIII. Španska ima zopet kralja! Dne 16. maja t. l. je izpolnil mladi Alfonso šestnajsto leto ter kot polnoleten nastopil vlado. Oče Alfonz XII. je umrl pred njegovim rojstvom. Mati-vladarica Kristina, rojena avstrijska princesinja, je vzgajala kraljiča s požrtvovalno materinsko ljubeznijo. Preskrbela mu je najboljše učitelje in nadzirala pouk z vso skrbnostjo ljubečega srca. Španci radostno pozdravljajo mladega kralja. Najrajši se uči zemljepisa, zgodovine in vojaštva. Dobro govori poleg španščine francosko, italijansko, angleško in nemško. Velika naloga čaka mladega junaka. Španija je ponižana po nesrečni vojski na Kubi, in domači sovražniki rujejo proti vladarski hiši. Prostoizidarska protikatoliška zveza je vnela velike nemire, pri katerih je nedavno še tekla kri, Karlisti hočejo pregnati dinastijo, in republikanci želé silovitega prevrata. Mladi kralj more premagati te težave samo, če se trdno sklene z dobrim, a precej vročekrvnim španskim katoliškim ljudstvom.

Predsednik Pavel Krüger. Tu ga vidite na podobi, izgnanega predsednika transvaalske ljudovlade! Dvaintrideset mesecev že divja ljuta vojska v Južni

Afriki. Koliko krvi je preteklo, koliko hiš je požganih, koliko rodbin uničenih, koliko narodnega premoženja je izgubljenega! Buri se hočejo udati — vsaj angleška brzozjavna poročila nam tako pripovedujejo. Stari Krüger pa pravi: „Ne, mi ne prodamo svoje svobode! Boj do zadnjega!“ Naša slika ga kaže v Amsterdamu, kjer ga pozdravljajo množice holandskega ljudstva. Stopil je na balkon, da se zahvali. Ta trenutek je porabila njegova vnukinja, da ga brž fotografira. Krüger se sicer ne dá rad fotografirati.

Predsednik P. Krüger.

(Edina slika, katero je sam podpisal. Fotografirala njegova vnukinja gospa Eloff.)

A tópot se je dal preprostiti, in je fotografijo še celo podpisal.

S. A. Andree. „Dom in Svet“ je obširno poročal o poti pogumnega Šveda Andreeja, kateri je odplul proti severu, da najde tam zemeljski tečaj. Andree je izginil brez sledu. Pred kratkim so ruski mornarji zagledali v severnem morju neko ladjo. Mislili so, da je Andreejeva, a so se motili. Predrzní plovec je najbrže našel svojo smrt na mrzlem severu. Vse poizvedovanje po njem je brez uspeha.